

Sygn. akt V CSK 192/16

## POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z wniosku D. T., A. K. i "W." Sp. z o.o. w K.

przy uczestnictwie D. R.

o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 listopada 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 17 września 2015 r., sygn. akt X Ga (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i  
zasądza od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawców  
D.T. i A.K. po 240 (dwieście czterdzieści) zł kosztów  
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 września 2015 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w W., który – w połączonych do łącznego rozpoznania trzech sprawach – pozbawił uczestnika postępowania prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek i pełnienia określonych funkcji na okres pięciu lat oraz orzekł o kosztach postępowania. Zaskarżając postanowienie w całości, pełnomocnik uczestnika wniosł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparł na przesłankach przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia funkcjonującym na rzecz państwa, a więc w interesie publicznym. Stoi ona przede wszystkim na straży wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego. Sąd Najwyższy już w okresie obowiązywania kasacji, będącej zwyczajnym środkiem odwoławczym, podkreślał, że podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurisprudencki (postanowienie z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne.

Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę kasacyjną, nie jest trzecią instancją sądową. Sąd kasacyjny nie sędzi sprawy, lecz rozpoznaje skargę kasacyjną w interesie publicznym, wyjaśniając istotne zagadnienie prawne, dokonując wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów bądź usuwając z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe. Dlatego nie każda skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania.

Ograniczenia środków zaskarżenia są znane współcześnie w różnych ustawodawstwach. Są one zgodne z zaleceniami Rady Europy, które zmierzają do ograniczenia liczby instancji oraz zezwalają na wprowadzenie środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołując się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, już w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, iż ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne ani z Konstytucją, ani z postanowieniami wiążących Polskę konwencji międzynarodowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 1998 r., I PZ 54/97, OSNAPUS 1999, nr 3, poz. 92, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 1998 r., I PZ 67/98, OSNAPUS 2000, nr 2, poz. 65 oraz uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r. III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53). Takie stanowisko wyraził również Trybunał Konstytucyjny (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2000 r., SK 12/99, OTK Zbiór Urzędowy 2000, nr 5, poz. 14).

W niniejszej sprawie nie zachodzą przytoczone przesłanki przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania.

Nie występuje wskazane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istotne zagadnienie prawne. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozmieleniu art. 398 § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga - jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego - sformułowania tego zagadnienia z przytoczeniem wiążących się z nim konkretnych przepisów prawnych

oraz przedstawienia argumentów świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 r. Nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, nie publ.).

Rozumianemu w wyżej przedstawiony sposób istotnemu zagadnieniu prawnemu nie opowiada podniesiona przez skarżącą związana z art. 381 k.p.c. kwestia dopuszczalności pominięcia przez sąd na podstawie tego przepisu nowych faktów i dowodów. Skarżący nie wykazał, że kwestia ta budzi poważne wątpliwości i decyduje o istotności – w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. – przedstawionego zagadnienia prawnego. Uzasadniając omawianą przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie przedstawili też jurydycznego wywodu zawierającego szczegółową i pogłębioną argumentację prawną przekonującą o istnieniu rozbieżności ocen dotyczących podniesionej kwestii. Ponadto podniesiona przez skarżącego kwestia była wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi zarówno w piśmiennictwie jak i w orzecznictwie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 1998 r., I CKN 678/97, nie publ., z dnia 9 września 1998 r., II UKN 183/98, OSNP 1999 r., nr 17, poz.557, i z dnia 16 maja 2002 r., V CKN 1269/00, nie publ.); nie stanowi ona więc nowego zagadnienia, niedostatecznie wyjaśnionego w orzecznictwie.

Nie ma także podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i powodujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02 (niepubl.) – wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie sądów. Tym wymaganiom nie opowiadają interpretacyjne wątpliwości dotyczące „skuteczności upływu trzyletniego terminu z art. 377 PrUiN”. Uzasadnienie wniosku nie zawiera argumentów przekonujących, że nie chodzi o zwykłe wątpliwości, dające się usunąć w procesie sądowego stosowania prawa w postępowaniu przed sądami powszechnymi, ale o wątpliwości w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.

kwalifikowane, których usunięcie wymaga ingerencji Sądu Najwyższego. Zajęte przez Sąd w zaskarżonym postanowieniu stanowisko nie zostało oparte - jak twierdzi skarżący - na jednym orzeczeniu Sądu Najwyższego, lecz na kierunku w judykaturze Sądu Najwyższego, co wynika z powołanego przez Sąd postanowienia, ukształtowanym uchwałami z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 14/10 (OSNC 2010, Nr 10, poz. 133) i z dnia 20 maja 2011 r., III CZP 23/11 (OSNC 2012, Nr 1, poz. 5) oraz postanowieniami z dnia 4 marca 2009 r., IV CSK 423/08, z dnia 10 grudnia 2009 r., III CSK 101/09 i z dnia 13 stycznia 2010 r., II CSK 364/09 (nie publ.).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. oraz art. 520 § 3 w związku z art. 398<sup>21</sup> art. i 391 § 1 k.p.c.).